

Адыгеим и Лышхъуэ Тхьаклушынэ Аслъан УФ-м ошлэ-дэмышлэ Иофхэмклэ и Министерствэ ипащэу Владимир Пучковым Іуклагъ

Адыгеим и Лышхъуэ Урысые Федерацием ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ тхьамыклагъохэм яклэуххэм ядэгъэзыжьынклэ министрэм тыгъуасэ Москва, Лъапкъ гупчэм, Иофшлэгъу зэлуклэгъу щыдырилагъ.

Тхьаклушынэ Аслъан республикэм ошлэ-дэмышлэ Иофхэмклэ и Къулыкъу Иофшлэн илъэныкъо заулахэмклэ Іэпылэгъу кыфэхъунэу Владимир Пучковым зыфигъэзагъ.

Гушыгъэм пае, Адыгеим машом зыкышымыштэным пае республикэм и Лышхъуэ игъоу фильэгъугъ нэбгырэ 200-клэ штатым хэтыр нахьыбэ шыгъэнымклэ ишлуагъэ кыгъэкӀонэу, джащ фэдэу федеральнэ мэшлогъэкӀосэ частхэм ячыкӀэгъэ оборудованиер къалэ-кӀигъэхъанэу. Зэлуклэгъум илъэхъан Тхьаклушынэ Аслъан кылуагъ ТэхутэмыкӀое районимклэ поселкэу Яблоновскэм ыкӀи МыекӀопэ районимклэ ХымышкӀэй мэшлогъэкӀосэ частхэр ащыгъэпсыгъэнхэ зэрэфаер. Ащ нэмыклэу Адыгеим ма-

шом зыкышчымыгъэштэгъэнымклэ лабораториерэ къошэ цыкӀлэхэмклэ къэралыгъо инспекцием и Гупчэрэ зэхэщэгъэнхэ зэрэфаем Иофыгъо кыӀэгъыгъ.

Краснодар псыӀыгъыплэм ипсылушлэ кылуиутын зэрильэкӀыштым Лъэустанхъаблэ шыухъумэгъэнымклэ амалэу цыӀэхэм афэгъэхьыгъэу Адыгеим и Лышхъуэ министрэм кыфилотагъ ыкӀи елъӀулгъ федеральнэ бюджетым икӀэкӀуаплэхэм къахагъэкӀыныш, Иофтхъабзэхэу зэрахъаштхэм нахъ шлогъэ ин къягъэтыгъэным пӀуагъэхъанэу ахьцэ къафатӀупшынэу.

Адыгеим ирайонитӀумэ (Кошхъэблэ ыкӀи Джэджэ районхэм) псыр кыӀзэррашӀдэкӀыгъэм, псӀупӀэ зауламэ псыр кыӀзэрэдэхъагъэм кыӀзыдихьыгъэ гумэ-

кыгъом икӀэуххэм ядэгъэзыжьынкӀэ мылькӀу Іэпылэгъу къаратыным Иофыгъуи мы зэлуклэгъум кыӀаӀэгъыгъ. Зигугъу ашыгъэ лъэныкъо пстэ-

ухэмкӀи къаделэнэу министрэу Владимир Пучковым кыгъэгугъагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ ипресс-къулыкъу.

Зэрарыр нахьыбэ хъугъэ

Ощх зэпымыужьым ыпкъ кыӀкыӀкӀэ блэкӀыгъэ тхьаумафэм Кошхъэблэ районим ит къуаджэу Фэдз щыпсӀурэ унэгъо 40-мэ ячагъухэм псыр зэрэдэхъагъэм, унэхэм зэрэкӀэуагъэм игугъу къэтшыгъ. Ахэм ащыщэу шагу 17 фэдизмэ псыр джыри адэт. Ащ кыӀкӀэлъыкӀогъэ мафэхэми ошхыр зэпыугъэп ыкӀи зэрарэу кыӀхьырем хигъэхъуагъ.

УФ-м ошлэ-дэмышлэ Иофхэмклэ и Министерствэ АР-мклэ и ГъэлорышлӀлэ кыӀзэритыремклэ, блыпэ мафэм, жьоныгъуакӀэм и 26-м, мы район дэдэм ит къутырхэу Краснонмрэ ЧехракӀэ ащыпсӀурэ унэгъо 33-мэ псыр акӀэуагъ. Ахэр къагъэкошчыи, зыдэкӀон зимыӀэхэр поселкэу Майскэм дэт еджаплэм чӀагъэтысхъагъэх. Нэужым, жьоныгъуакӀэм и 27-рэ чэщым, къуаджэу Лэшэпсынэ, къутырхэу Игнатъевскэм, Смольчев-Малиновскэм зыфилорэм псыр акӀэуагъ. Нахьыбэу зэрар кыӀзыфихьы-

гъэр Лэшэпсын, ащ щыпсӀурэ унэгъо 413-мэ ячагъухэмрэ хатэхэмрэ зӀыпкӀугъэх е яунэхэм арыхъагъ. Игнатъевскэмклэ унэгъо 54-рэ псыр зыкӀэуагъэр, Смольчев-Малиновскэм щыпсӀурэ унэгъо 30-у зыкӀэхъагъэр къагъэкошчыгъэу станицэу Дондуковскэм дэт сымэдджэщым чӀэсых.

Мы псӀупӀэхэм псӀэу адэхъагъэр цыкӀу-цыкӀоу экӀлӀэкӀожьы, ау джыри Шэуджэн районим ит псыхъохэр кыӀдэкӀынхэм ишынагъо цыӀэу ащ икӀулыкӀухэм гъӀэшыгъэу Иоф ашлэ.

Тигъэзетеджэ лъаплэхэр!

2014-рэ илъэсым иятӀонэрэ илъэсныкъо кӀэтхэгъу уахътэр макӀо. Урысыем и Почтэ икӀутамэу АР-м цыӀэм кыӀшыгъэ кӀэтхапкӀэхэр шъугу къэтэгъэкӀыжьых:

52161-рэ индекс зилэмклэ — **сомэ 892-рэ**

чапыч 62-рэ (гъэзетыр тхьамафэм тфэ кыӀдэкӀы).

В2161-рэ индекс зилэмклэ — **сомэ 884-рэ**

чапыч 92-рэ.

52162-рэ индекс зилэмклэ — **сомэ 874-рэ**

чапыч 50-рэ.

14289-рэ индекс зилэмклэ — **сомэ 260-рэ**

чапыч 46-рэ (гъэзетыр тхьамафэм зэ, бэрэскэшхо мафэм, телепрограммэр игъусэу кыӀдэкӀы).

МыекӀуапэ дэт организациехэм **экземплар 15-м** кыӀшымыкӀэу кыӀратхыкӀымэ, зы экземпларым ыосэщтыр **сомэ 200**. Ащ редакцием клегъатхэх ыкӀи афещэжьы. «Адыгея-Интерсвязь» зыфилорэ организацием ищӀаплэхэу МыекӀуапэ дэтхэм илъэсныкъомклэ кӀэтхапкӀэу щырылагъэр — **соми 150-р** — къэнэжьы. Гъэзетыр кыӀзыщыратхыкӀырэ киоскым ежъ-ежъырэу чӀахыжьы. Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция дэжъ щыт киоскми **соми 150-кӀэ** тигъэзет шъушыкӀэтхэн шъульэкӀышт.

Шъуналэ тешъотэгъадзэ!

ЖьоныгъуакӀэм и 15-м кыӀщегъэжьагъэу и **31-м нэс** «Урысые Почтэм» акцие зэхещэ. А уахътэм кыӀкӀоцӀ тигъэзет кыӀзытхыкӀыхэрэм шлухъафтынхэр почтэм къафигъэшъошэшт.

Редакциер

Анахь дэгъухэм ахалытагъ

Урысыем ишюльыр пстэу-ми ясоциальнэ-экономикэ хэ-хьоныгъэ истратегие изытетклэ апэрэ рейтингыр зехигъуцуагъ лъэпкъ агентствэу «Эксперт РА» зыфилоэрэм. Урысыем изэ-хэфын лофыгъохэм афэгъэ-зэгъэ гупчэ пэрытэу ар щыт. Уплъэкунэу ашыгъэм икӀэух-хэм кызырагъэпӀэгъагъэмкӀэ, Урысые Федерацием ишюльыр-хэм азыфагу Адыгеим ипро-граммэ документ шхьалэ анахь дэгъукӀэ щалытагъ.

Агентствэм иушэтаклохэм кы-зэрэхагъэщыгъэмкӀэ, 2013-рэ илӀэсым мэлъыфӀэгъум икы-хӀэгъухэм адэжъ Урысые Феде-рацием ишюльыр 83-мэ ащы-щэу 61-мэ социальнэ-экономикэ хэ-хьоныгъэм истратегиехэу пӀэ-лӀэ кӀыхъэм тегъэпсыхъагъэ-хэр ялагъэх. Пстэуми анахь дэгъоу а лъэныкъомкӀэ кы-

хагъэщыгъэр Калужскэ хэкур ары, ащ кыкӀэлӀэкӀо Камчат-скэ краир, Адыгэ Республи-кэм ящэнэрэ чыплӀэр ыубытыгъ.

Ушэтынэу ашыгъэхэм кызы-рагъэпӀэгъагъэмкӀэ, зэкӀэ шю-лӀырхэм щыклагъэу ялӀэхэри, ялӀэныкъо лӀэшхэри зыдашӀэ-жынкхэм, дунаим чыплӀэу ша-убытырэр кӀагурылоным, амалэу ялӀэхэм яфӀэшюшэ уасэ афа-шыным зырагъэсагъ, яшюльыр гъэхъагъэ хӀэлъэу ыпӀэкӀэ лы-кӀотэным епхыгъэ гухӀэлъ гъэ-нэфагъэхэри зыфагъэуцужхэ хъугъэ.

Арэу щыт нахь мышӀэми, ушэтаклохэм зэрэхагъэунэфы-кырымкӀэ, лофыгъохэр джыри щылӀэх. Урысыем ишюльыр пстэуми стратегиемкӀэ ядоку-ментхэм зэхъоклыныгъэ гор-хэр афӀэшлыжыгъэнхэ фае, ар кызыхэкӀырэр зӀлытыгъэхэм

ащыщ Урысые Федерацием икӀэралыгъо политикэ фӀэхурэ зэхъоклыныгъэхэм яфӀэмэ-бжы-ми кызыратырихӀэрэр.

Адыгеим ащ фӀэдэ лофшӀэныр щаублӀэгъах. Урысыер дунэе сатыу организацием зэрэхэ-хъагъэр, Урысыем исоциаль-нэ-экономикэ хэ-хьоныгъэкӀэ шӀэпхӀэ-хэбзэ лӀапсэ щылӀэ зэрэхъугъэр, Урысые Федера-цием и Президент жьоныгуа-клэм кыдыгъэкӀыгъэ ыкӀи нэ-мыкӀ унашӀохэу аштагъэхэр, предприниматель лофшӀэным изэхӀээнкӀэ амалышӀухэр ягъэ-гъотыгъэнхэм пае Урысые Фе-дерацием ишюльырхэм япа-щэхэм ялофшӀэн шӀуагъэу кы-тырэм зыкӀегъэлӀэтыгъэным еп-хыгъэу осэ гъэнэфагъэ ащ фӀэшлыгъэныр — 2025-рэ илӀэ-сым нэс Адыгэ Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэ-хьоны-гъэкӀэ стратегием а кӀэтпчы-гъэхэр зэкӀэ кышыдӀэлъытэ-гъэнхэ фае. Ащ нэмыкӀэу рес-публикэм имуниципальнэ об-разованиехэм ястратегиехэри агъэнэфӀэнхэ фае.

Адыгэ Республикэм эконо-

микэ хэ-хьоныгъэмкӀэ ыкӀи са-тыумкӀэ и Министерствэ ихэ-ушхъафыкӀыгъэ отдел Адыгеим ипрограммэ документ шхьалэ игъэкӀэжынкхэ дӀалажӀэ. Мы от-делым илофшӀӀэхэм кызыра-гъагъэмкӀэ, Адыгэ Республикэм 2025-рэ илӀэсым нэс социальнэ-экономикэ хэ-хьоныгъэу ышӀы-щтымкӀэ пшӀэрылӀ шхьалӀэхэм ахӀэлӀэжынкхэ фае.

Адыгэ Республикэм эконо-микэ хэ-хьоныгъэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ иминистрӀэу ЛыхӀэсэ МахӀмудэ кызырӀэкигъэтхы-гъэмкӀэ, социальнэ-экономикэ хэ-хьоныгъэм истратегие доку-мент гъэнэфагъэу щыт, рес-публикэм ихэ-хьоныгъэкӀэ ап-шӀэрэ мӀэхъанэ зэрэтырӀэ лӀэ-ныкхӀохэр ащ кӀегъэнафӀэх. А документым тетэу республи-кэм социальнэ ыкӀи экономикэ лӀэныкъомкӀэ политикэу щы-зэрэхъащтыр гъӀпсыгъэ мӀэхъу.

ЛыхӀэсэ МахӀмудэ кызырӀэ-гъагъэмкӀэ, тиреспубликэ ихэ-хьоныгъэкӀэ пшӀэрылӀэу щыт-хэр гъэхъагъэ хӀэлъэу зӀшӀо-хыгъэ хъунхэм пае а страте-гием илӀэныкъо зауӀэмэ ахӀэп-

лӀэжыгъэн фае. А лофшӀэным чанэу кыхӀэлӀэжынкхэ фае рес-публикэм щыпсӀурэ цыфхэр, бизнес-сообществэм, обще-ственнэ организациехэм ыкӀи наукагъэ ялӀыкӀохэр.

Адыгеим щыпсӀурэ цыфхэм республикэм тапӀэкӀэ хэ-хьоны-гъэ зеришӀыщтым фӀэгъэхыгъэ еплӀыкӀэу ялӀэхэм министр-ствэм илофшӀӀэхэм игъэкӀоты-гъэу защагъэгъозэщт. Офици-альнэ сайтэу www.minesora.ru зыфилоэрэм иразделэу «Ады-гэ Республикэм 2025-рэ илӀэ-сым нэс хэ-хьоныгъэу ышӀы-щтым и Стратегие итегушӀылӀэн» зыцӀэм анкетэ гъэнэфагъэ кыхъащт. Адыгэ Республикэм экономикэ хэ-хьоныгъэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ и Министерствэ зэ-кӀэ цыфхэр регъэблагъэх ащ хӀэлӀэжынкхэу.

Игъоу шӀуӀлӀэгъухэрэм тыкӀя-жэ. Адыгеим инеушӀырэ мафэ зыфӀэдэщтыр шӀоры зӀлыты-гъэр.

Адыгэ Республикэм эконо-микэ хэ-хьоныгъэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ и Мини-стерствэ ипресс-кӀулыкӀу

ПСАУНЫГЪ

ЛофшӀагъэхэм пшӀэрылӀыкӀэхэр кӀакӀэлӀэкӀох

Адыгэ Республикэм псауныгъэр кӀэухъумэ-гъэнымкӀэ и Министерствэ иколлегие ты-гъуасэ зэхэсыгъоу илагъэр зыфӀэгъэхы-гъагъэр 2013-рэ илӀэсым министерствэм лоф зеришӀагъэр зэфӀэхысыжыгъэныр ары. Коллегием илофшӀэн хӀэлӀэжыгъэх АР-м и Премьер-министрӀэ игуадзэу Наталья Широ-ковар, шӀокӀ зимылэ медицинэ страхованиемкӀэ чыплӀэ фондым ипашӀэу Хъагъэудж Марыет, медицинэм илофшӀӀэхэм япрофсоюз организации итхъаматэу Любовь Усачевар, кӀулыкӀум иучреждениехэм ялӀыкӀохэр. Лофтхъабзэр зеришӀагъ АР-м псауныгъэр кӀэухъумэ-гъэнымкӀэ иминистрӀэу МэрэтыкӀо Рустем.

Коллегием зыфӀызэрэуӀыгъэ лофыгъом фемыжыгъэхэзэ, Р. МэрэтыкӀом гушӀыӀэр ритыгъ Н. Широковар. Ащ ипсӀэлӀэ кӀэкӀ анахь кышыгъыгъэхыгъэр Ады-геим ошхэу кышӀещыхӀэрэм апкӀ кыкӀыкӀэ псыхӀохэр нӀпкхӀэм кӀадӀкӀэхэу зэрауб-лагъэр, ащ фӀэдэ уахӀтэм рес-публикэм имедицинэ кӀулыкӀу зэпахырэ узхэр кӀемыжыгъэн-хэм, цыфхэм япсауныгъэ кӀэ-ухъумэгъэным иамал чӀэчи ма-фи зеришӀаным фӀэхъазырын

зэрэфаер ары. Джащ фӀэдэу ащ кыӀуагъ мы кӀулыкӀум игъэкӀэжынкхэ ипрограммэ ифӀэ-шӀуашӀэм тетэу республикэм зэрэшагъэцӀагъэм ишӀуагъэкӀэ тимедицинэ учреждениехэм хӀэшлыкӀэу зызэрэхъожыгъэр, ау гъэхъагъэхэм адакӀоу джыри щыклагъэу щыӀэр зэрэмымакӀэр, ахэм ядӀэгъэзыжынкхэ респу-бликэм ипашӀэхэр тапӀэкӀи зэрэ-пӀылыщтыр.

Нэужым министерствэм 2013-рэ илӀэсым лоф зеришӀа-

гъэр кызырӀэжыгъысыжыгъэ, пшӀэрылӀыкӀэу кӀэуцухэрэм кызырӀэжыгъыгъэхэм аналэ ты-раригъэдзагъ министрӀэу МэрэтыкӀо Рустем. Медицинэ кӀу-лыкӀум илӀэныкъо пстэуми кӀащыуцузэ министрэм кы-хыгъэщыгъ неӀэ гъэхъэгъэшлӀухэм ягугъу пшӀын пӀӀэкӀынуу щыт-ми, зыдӀэлӀэжынкхэ фӀэе лофы-гъоу щыӀэри зэрэбӀэр, ахэр нахь псынкӀэу дӀэгъэзыжыгъэнхэм фӀэш акӀуачӀэ зэхӀэлъэу лӀэжы-нхэ зэрэфаер. Р. МэрэтыкӀом

ипсалӀэ кызырӀэжыгъыгъэщы-гъэмкӀэ, дунаим ехыжырэ са-быйхэм (зыныбжӀэ илӀэсым нэ-сыхӀэрэм) япчӀагъэ 2013-рэ илӀэ-сым кышагъэкӀэн аӀӀэкӀыгъ (2013-м а ныбжыым итыгъэ кӀэлӀэцӀыкӀу 38-рэ дунаим ехы-жыгъэр, 2012-м — нӀбгырэ 45-рэ). Джащ фӀэдэу цыфхэм гурытымкӀэ кӀагъэшлӀэр илӀэс пчӀагъэри нахыбӀэ хъугъэ, ау гъогухэм кӀатехъухӀэр хъугъэ-шӀагъэхэм ахӀэкӀуадӀэхэрэм ахӀэуагъ.

ИкӀыгъэ илӀэсым министр-ствэм мылькӀоу кыфатӀупшы-гъэр зыпӀуагъэхъагъэр мини-стрэм кыӀозэ, кыхыгъэщыгъ уз хылыӀэ зылӀэхэм ящыкӀэгъэ лӀэзэгъу узхэр игъом агъотын-хэм иамалхэр зэрэзэрэхъагъэ-хэм ишӀуагъэкӀэ гумӀэкӀыгъуабэ щыгъэзыгъэ зэрэхъугъэр. Джащ фӀэдэу кыӀуагъ республикэ он-кологие диспансеры ифӀэшӀуа-шэм лыкӀлахъэу зэтырагъэп-сыхъан зэралӀэкӀыгъэр, лын-тфӀэ хирургиемкӀэ Гупчэм илоф-шӀэн зэралӀэкӀуатӀэрэр, тех-нологие пӀэрытхэм атетэу уз зэфӀэшхъафхэм республикэм

щӀӀэзэнхэ аӀӀэкӀы зэрэхъугъэр. Медицинэм илофшӀӀэхэм ялӀэ-жыапкӀэ кызырӀэжыгъэхэми, кӀӀэлэ поликлиникэхэм яврачэм зэтыгъо ахъщэ лӀэпылӀэгъу ара-тынэу мы илӀэсым зэрэрашӀу-хӀэрэми, нэмыкӀ лофыгъохэми министрӀэр кӀащыуцугъ. ИкӀэ-ухым МэрэтыкӀо Рустем кы-хыгъэщыгъ мы кӀулыкӀум лоф щызышӀӀэхэрэм пшӀэрылӀ шхьалӀэу ялӀэр цыфым ипса-уныгъэ кӀэухъумэгъэныр арэу зэрэщытыр, ащ хӀэти ишӀӀэныгъи ыкӀуачӀи фигъэлажыгъэмэ, гъэ-хъэгъэшлӀухэр ашӀынхэ зэра-лӀэкӀыщтыр.

Коллегием джащ фӀэдэу кышыгушӀылагъэх, яилӀэс лоф-шӀагъэхэм кӀатегушӀылагъэх Хъагъэудж Марыет, Любовь Усачевар, лын-тфӀэ хирургием-кӀэ Гупчэм ипашӀэу Щыко Рус-лӀан, республикэм имедици-нэ илофшӀӀэхэм я Ассоциа-ция ипашӀэу Валерий Ковале-выр, нэмыкӀхэри.

ЖАКӀЭМЫКӀО АминӀт.
СурӀэтыр лӀэшынкӀэ АспӀан тырихыгъ.

Лофтхъабзэу «Автобус»

Общественнэ транспортыр зыхӀэф-рэ хъугъэ-шӀагъэхэм япчӀагъэ нахь макӀэ шыгъэным пае 2014-рэ илӀэсым жьоны-гуаклэм и 19-м кышӀегъэжыгъэу мӀэкью-гъум и 1-м нэс пӀэшорыгъэш лофтхъабзэу «Автобус» зыфилоэрэр Адыгеим щӀэкӀо.

Гъогу-патруль кӀулыкӀум пшӀэрылӀэу зыфигъэуцужыгъэм диштэу автобусхэм яводителӀхэм гъогурыкӀоным ишапхӀэ-хэр зэрагъэцӀагъэхэрэр, цыфхэр авто-транспортым зэрэрагъэтысхӀэхэрэр ыкӀи зэрэрагъэкӀыжыгъэхэрэр, ешӀуагъэу рулым кӀэрытысхӀэхэмэ ауплӀэкӀух. Лофтхъабзэр

зыклорэм кышӀегъэжыгъэу респу-бликэм игъогухэм атет мыщ фӀэдэ води-тель 26-мэ административнэ пшӀэдӀэкӀыжы арагъэхыгъ.

Общественнэ транспортым иводитель-хэм сакъыныгъэ кызышагъэфӀэнэу, гъо-гурыкӀоным ишапхӀэхэр амыуӀкӀонхэу гъогурыкӀоным щынӀэгъончӀэнымкӀэ кӀэра-лыгъо инспекцием илофшӀӀэхэр кӀя-джӀэх. Ахэм язекӀуакӀэ, автотранспор-тыр зэрэзэрэфӀэрэм цыфхэм япсауныгъи, ящӀӀэныгъи зэряпхыгъэр зышагъэгу-пшӀэ хъушӀтӀэ.

Сабыйхэр зэрэгъэчӀэфыгъэх

КӀэлӀэцӀыкӀухэм якӀэухъумэн и Ду-нэе мафэ илӀэгъокӀэу хыкум приставхэм я Федеральнэ кӀулыкӀу и ГъӀорышӀаплӀэу Адыгэ Республикэм щыӀэмрэ ащ ип-рофсоюзнэ организациерэ зэгъусэхэу мы кӀулыкӀум хӀэтэу лоф зышӀӀэхэрэм ясабийхэр зыгъэпсӀэфылӀэу «Анастасия» зыфилоэрэм ащӀагъагъэх. Мыщ культур-

нэ ыкӀи спорт лофтхъабзэхэр, зэнэкӀо-кӀухэр щырагъэкӀокӀыгъэх. Ахэм ащыщ хӀэлӀэжыгъ ХӀэгъэу зеошхом иветера-нэу Иван Боровко. ИлӀэс 69-кӀэ узэ-кӀэлӀэбӀэжыгъэ аухыгъэ зео мӀэхъаджэм тарихъэу пылӀыр, ТекӀоныгъэм фӀэбэ-нагъэхэм лӀыхъужынкхэу зэрэхъагъэр, ахэм ящысӀкӀэ уикъэралыгъо шӀу пӀӀэ-гъун зэрэфаер ащ кӀафилоатӀагъ.

СафӀэраз, тхъаегъэпсӀэх

Сипсауныгъэ изытет сигъэгумӀэкӀэу ыпӀэкӀэ кыхӀэкӀыгъэп, ау бӀэрэ сымӀэ-джӀэхым чӀэфагъэхэм кӀалоу зэхӀэсхы-щтыгъэ кыин аӀӀэгъугъэу, яврачхэр хъатэу кӀапымылӀыгъэхэу. Ащ фӀэдэ кӀэбар-хэр зэхӀэпхыгъэу сымӀэджӀэхым үчӀэ-гъольхъаныр псынкӀӀэп, ау псауныгъэр пстэуми анахь шхьалӀэш, ар хъэтӀэп-мыхь пшӀы хъушӀтӀэ.

Адыгэ республикэ клиническэ сы-мӀэджӀэхым гум зыщӀӀӀэхэрэ иотделе-ние бӀэмышӀэу сычӀӀыгъ. СымӀэджӀэ-щым кызырӀэжыгъэхэрэм игъусэу медицинэм илофшӀӀэхэм фыщытыкӀэу кыпфырялӀэми мӀэхъаншӀо иӀ. Ащ лоф щызышӀӀэхэрэм зӀгурылоныгъэ азыфагу илӀэу, зӀлазэхэрэм мыухыжӀэ гъуфӀэбэ-ныгъэ апагъохыгъэ япсауныгъэ зэтырагъэ-уцожыным фӀэбанӀэх. Мыхэм зӀклӀэми ясӀэнэхъат хӀшыкӀышхо фырял, зӀлазэхэ-рэр агъэразэх. Анахь кӀахӀэгъэщы сшӀо-игъохэр сипсауныгъэ зӀтеуцожыным-кӀэ лӀэпылӀэгъу сӀэзыгъэгъотыгъэхэр ары. Отделением ипашӀэу БжыхъэкӀо Фати-мэ пстэуми апӀэу рӀэзэныгъэ гушӀыӀэхэр пӀэгъохыгъэ сшӀоигъу. Ар исӀэнэхъат

зэрӀэфӀэшӀыпкӀэм, шӀу зеришӀэгъурэм уимыгъэрэзэн пӀӀэкӀырӀэп. КысӀэлӀазӀщты-гъэ врачӀэу АщкӀэнэ ТӀэмӀэр гукӀэгъуны-гъэу сымӀэджӀэхэм афыриӀэр мыухыжӀэу кыпӀщӀэху. Мафэм пчӀагъэрэ палатэм кычӀӀэхэ, чӀӀӀэхэм якӀэбар зэрэгъашӀэ. ШӀабзэу зэрэгъушӀыӀэрэм гур кыдӀешӀае.

Джащ фӀэдӀэкӀабз отделением лоф щызышӀӀэрэ медсестрау ГъащтӀэ Рузанэ. АпӀэ кычӀӀэхъагъэу зысӀӀӀэгъум сшӀоныб-жыкӀэу, илофшӀэн икӀу фӀэдизэу щымы-гъуазэу кысӀышӀыгъ. Ащ МыекӀопӀэ ме-дицинэ колледжыр 2010-рэ илӀэсым кы-ухыгъ. Рузанэ ыныбжӀэ емылӀытыгъэу фӀэлӀэу илофшӀэн егъэцӀагӀэ. ПшӀӀэшӀэ ныбжыкӀлэм исӀэнэхъат хӀшыкӀӀэ дӀэгъу фыриӀэу, гъуфӀэбэныгъэ хӀэлъэу лоф зери-шӀэрэм сшӀхъэкӀи лӀэшӀэу сигъэрэзагъ, бӀэми гушӀыӀэ фӀабӀэхэр фӀаӀох.

ЗышӀуагъэ кысӀэзыгъэкӀыгъэхэу, си-псауныгъэ изытет кызытэзыгъэуцожы-гъэхэм «тхъашӀуегъэпсӀэу» ясӀо сшӀоигъу. Псауныгъэ пытӀэ ялӀэу, ялофшӀэн рӀэзэ-ныгъэ хагъуатэу, шӀоу щыӀэр зӀклӀэ ягъо-гъоу псӀэунхэу сафӀӀыла.

ГЪОНӀЖЫКӀО РӀэмзӀан.
ТӀэухъабл.

Гьогу мафэ шьутехьэх!

Теуцожь районимклэ Дже-джэхьэблэ гурыт еджаплэм иша-гу а пчэдыжым (жьоныгъуа-клэм и 23-м) лэшэу гъэ-клэрэклагъагъэ. Илэс еджэгум иаужырэ одыджын кызыщты-рагъэоштым ехьуллэу шьо зэмылэужыгъохэр зилэ шар-хэр чыплэ зэфэшхьафхэм ащыпалъагъэх, быракъхэр ащэ-быбатэх, оред мэкъэмэ дахэри къэлэ. Клэлэеджаклохэм, клэлэ-егъаджэхэм ямызакъоу, ны-тыхэри, егъаджэн-плуныгъэ лоф-шлэным иветеранхэу кырагъэ-блэгъагъэхэри, фэшхьафхэу лофтхьабзэм къеколлагъэхэр зэклэ нэгүшлэх.

Гурыт еджаплэм ипашэу Кыкль Юсыф ипсэлэ клэлыккэ мэ-фэкл зэхахьэр кызылэуихыгъ, илэс еджэгур дэгъоу зэра-уыгъэм фэшл къафэгүшлэу,

унашэу кыдыгъэкыгъэхэм къяджагъ. Нафэ кызырэтфэ-хьугъэмклэ, мы лээхьаным гурыт еджаплэм нэбгырэ 67-рэ щеджэ. Мыгъэ ар къэзыухыгъэр нэбгыри 3 — Анцокъо Адам, Блэнэгъэпцлэ Эльдар, Мыгу Долэт.

Аужырэ одыджыным фэгъэ-хыгъэ мэфэкл зэхахьэм хэ-лэжъагъ, кызыгушылагъ, еджа-плэр къэзыухыгъэхэм шлоу шы-лэр къадэхьунэу къафэлъэуагъ район администрацием ипашэ игуадзэу Хьэдэгъэллэ Мары-ет. Нэужым мы еджаплэм ия 10-рэ класс щеджэрэ Хьаш-хуанэкъо Шумафэу тыккызы-уухьэрэ дунаим икьэухьумэн фэгъэхыгъэ регион зэнэкъо-къум ятлонэрэ чыплэр шызы-уытыгъэм кыфагъэшшэзгъэ дипломыр фэгүшлэзэ ритыжыгъ.

Джащ фэдэу ащ деджэрэ Бэр-зедж Адами клэлэеджаклохэм яя 3-рэ Урысые олимпиадэу обществознаниемклэ шылагъэм теклоньгъэр кызырэтфэхыгъэм фэшл дипломэу кылэжыгъэмрэ «Шыгъо-шлэж мафэр зэгүрыло-ныгъэм имаф» зыфилорэ те-мэм фэгъэхыгъэ сочинениемклэ кыфагъэшшэзгъэ дипломыр Хьэдэгъэллэ ащ ритыжыгъэх.

Мэфэкл зэхахьэм еджаплэр къэзыухыгъэрэ ащыфэгүшлэ-гъэх районим гъэсэнэгъэмклэ игъэлорышлэплэ иметодист шхьалэу Нэхэе Зарэ, Дже-джэхьэблэ чыплэ коим ипа-шэу Хьашхуанэкъо Мыхьамэт, егъаджэн-плуныгъэ лофшлэным иветеранэу Джармэкъо Кимэ, ны-тыхэм ацлэклэ — Мыгу Симэ.

Гурыт еджаплэр къэзыухыгъэ-хэм шар гъэпчыгъэхэр огум

ратлупшыгъагъэх, вальсым, адыгэ къашьом къадешлагъэх. Блэнэгъэпцлэ Эльдар пшээшъэ-жыы цыклоу одыджыныр зы-лыгым ылапэ ыубыти, пчэгур къаклухьэзэ, аужырэ одыджы-ныр кытырагъэуагъ, клэлэеджа-клохэр яклассхэм арыхьажы-гъэх.

***

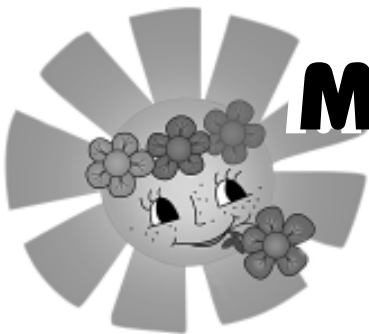
А мэфэ дэдэм Теуцожь рай-оним гъэсэнэгъэмклэ игъэлоры-шлэплэ ипашэу Ереджыбэкъо Адами гушылэгъу тыфэхьугъ, зигугъу къэтшыгъэ мэфэклэр районим зэрэщыреклокыгъэм зыщыдгъэгъозагъ. Ащ кызырэ-тиуагъэмклэ, районим игурыт еджэплэ 11-мэ аужырэ одыджы-ным икытегъэон фэгъэхыгъэ мэфэкл зэхахьэхэр ащыкыла-гъэх. Ахэм ахэлэжъагъэх район администрацием, депутатхэм я

Совет япашэхэр, обществен-нэ организациехэм ялыккхэр, егъаджэн-плуныгъэм илофы-шлэхэр, къоджэдэхэр.

Районим игурыт еджаплэхэм мыгъэ къачлалупшыгъэр, ушэ-тынхэр зытыштхэр нэбгырэ 98-рэ. Ахэм ащышэу 24-мэ дышъэ медальхэр къалэжыгъ. Район администрацием ипашэу Хьачмамыкыо Азэмаат сыригү-сэу Аскэлэе гурыт еджаплэми тышылагъ. Ар мыгъэ нэбгырэ 12-мэ къаухыгъ, азыныкъомэ дышъэ медальхэр къахыгъэх. Анахь клэлэеджаклоуабэ кычлэ-зытлупшыгъэр Пэнэжыкыо гурыт еджаплэр ары. Ар къэ-зыухыгъэ нэбгырэ 23-м шы-шэу 10-мэ дышъэ медальхэ-хэр къалэжыгъэх. Очэлщые ыккы Нэхэрэзые гурыт еджаплэ-хэм кычлалупшыгъэхэр зэфэ-дизых, нэбгырэ 12 зырыз. Алахьэм зэклэри насыпышлэ ешл, гьогу мафэ тырегъахь.

НЭХЭЕ Рэмззан.

КЛЭЛЭЦЫКЛУХЭМ ЯГЪЭМЭФЭ ЗЫГЪЭПСЭФЫГЪО ИПЭГЪОКЛЭУ

Мы илэсым миллиони 172-м ехьу

мэфэ зыгъэпсэфыгъо мазэхэм язакъоу клэлэцыккы 17198-м япсауныгъэ агъэпчэшт (2013-м — клэлэцыккы 16295-рэ), ахэм ащы-

ащыц Адыгэ Республикэм пса-уныгъэр къэухьумэгъэнымклэ и Министерствэрэ Роспотреб-надзорым рес-

**Клэлэцыккыхэм
япсауныгъэ гъэпытэгъэным
ыккы языгъэпсэфыгъо уахьтэ
ифэшъуашэм тетэу зэхэщэгъэным
2014-рэ илэсым учреждение
96-рэ хэлэжъэшт.**

Джащ фэдиз мылкъу мы илэсым пэлуагъэхьащт клэлэ-цыккыхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэ-фыгъо зэхэщэгъэным. А мылкъ-кум шышэу миллиони 2,4-р клэлэцыккыхэм зызыщэгъэпсэ-фышт чыплэхэм ящлэлэгъэн-хэм ыккы къарышыжыгъэнхэм атырагъэккодэштэу къалытэ. Мы кампанием изэхэщэн рес-публикэ бюджетым шышэу пэлуагъэхьащт миллиони 116,68-рэ, муниципальнэ бюд-жетхэм — миллиони 6,23-рэ, федеральнэ гүпчэм кытлуп-шыштыр — миллиони 8,25-рэ. Мыхэм къахэхьожьы ны-тыхэм путевкэхэм аусэе шыщ лахьэу къатыштыр — сомэ миллион-рэ мин 34-р.

Адыгэ Республикэм лофшлэ-нымклэ ыккы социальнэ хэ-хьоныгъэмклэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу кызыреты-рэмклэ, республикэм шыпсэ-урэ клэлэцыккы мин 23-мэ мы илэсым кыккылоу япсауныгъэ агъэпытэным, загъэпсэфыным иамал арагъэгъотынэу рахь-хьэ. Ахэм ащышэу нэбгырэ 14118-р шылэныгъэм чыплэ кын-ригъэуцогъэ клэлэцыккых. Гъэ-

шэу нэб-гырэ 5659-м зызы-щагъэпсэфыштыр Адыгеим ит зыгъэпсэфыплэхэу зэнэкъокъу шыккэм тетэу кыыхахыгъэхэу, ащ фэдэ лофшлэ агъэцккыным ифитыныгъэ зэратыгъэхэр ары.

Клэлэцыккыхэм япсауныгъэ гъэпытэгъэным ыккы языгъэ-псэфыгъо уахьтэ ифэшъуашэм тетэу зэхэщэгъэным 2014-рэ илэсым учреждение 96-рэ хэ-лэжъэшт. Тапэклэ мыщ фэдэ лофшлэ зыгъэцккыштыгъэхэу «Солнышко», «Шапсуг», «Пред-горье Кавказа», «Турист» зыфалохэрэр мы илэсым а лээныкъомклэ лоф ашлэштэп.

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо мазэхэм клэлэцыккыхэр зэ-ккылоуштыр чыплэхэм медици-нэм, къэбзэныгъэм алэны-къоккэ шапхьэу шылэхэм ахэр адиштэхэу зэтэгъэпсэхьэгъэн-хэм лофышхо дашлэ. Ахэм зыккэ

публикэ-мклэ и Гъэлэ-

рышлэпэрэ зэгъусэхэу семи-нар-зэулыккэ зэрэзэхашагъэр, клэлэцыккыхэм япсауныгъэ е-пыхьэ лофыгъоу зыгъэпсэфы-плэхэм зэккыми шлоккы имылэу ащыгъэцккыгъэн фаехэм ате-гушылагъэх, унэшхо гъэнэфагъэ-хэри ащ шашыгъэх.

Клэлэцыккыхэм япсауныгъэ зыпкъ зыщырагъэуцожьын альэкышт учреждениехэм агъэ-ккыштхэр клэлэцыккы полик-линикэхэм, чыплэ лэзэплэхэм кабинетхэу клэлэцыккыхэм япсауныгъэ лыплээхэрэм кы-хахых, ятхылхэр агъэхьазы-рых. Клэлэцыккы ахэм афэ-дэ учреждениехэм агъэккы-штхэм медицинэ лофышлэ акы-гъэгъугъэныр, ащылэжъэшт медицинэ лофышлэхэм япса-уныгъэ изытет ыпккэ хэмылэу аригъэуплэеклуныр псауныгъэр къэухьумэгъэнымклэ Министе-рствэм ипшъэрылэ.

Еджаплэхэм ягъэмэфэ зы-гъэпсэфыплэхэм къаколлэшт клэлэцыккыхэм япсауныгъэ лыплээштхэр фелъдшерэу (мед-сетрау) ахэм лоф ащызышлэ-хэрэр ары. Еджаплэ пэпчэ етлэ-ни епыхьэшт врач гъэнэфагъэ.

2014-рэ илэсым игъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо лээхьан жьо-ныгъуаклэм и 28-м аублэ. Зы-гъэпсэфыплэхэм язытет, лоф-шлэным зэрэфэхьазыгъэхэр аужы-рэу ауплэеклугъэх жьоныгъуа-клэм и 26-м. Адыгэ Респу-бликэм лофшлэнымклэ ыккы соци-альнэ хэхьоныгъэмклэ и Ми-нистерствэ исайт кыыхагъ мы илэсым клэлэцыккыхэм зызы-щагъэпсэфышт учреждениехэм яреестрэ.

ЖАКІЗМЫКЪО Аминэт.

**2014-рэ илэсым игъэмэфэ
зыгъэпсэфыгъо лээхьан
жьоныгъуаклэм и 28-м аублэ.**

**Клэлэцыккыхэм якъэухьумэн
и Дунэе мафэ ехьулэу**

Агъэгүшлэцтых, агъэшлэцтых

Адыгэ Республикэм лофшлэ-нымклэ ыккы социальнэ хэ-хьоныгъэмклэ и Министерствэ клэлэцыккыхэм якъэухьумэн и Дунэе мафэ ехьулэу, хабзэ зэрэхьугъэу, республикэм ичы-плэ зэфэшхьафхэм ащыпсэ-урэ клэлэцыккыхэм ащышэу нэбгыри 100 Мыекыуапэ кы-ригъэблэгъэшт. Ахэм ахэтыш-тых республикэ социальнэ унэу «Джэныкыу» («Очаг») зыфи-лорэм шалыгъ клэлэцыккыхэри.

Мэкьюгъум и 2-м мыхэм республикэм икьэлэ шхьалэ зышарагъэплыхьащт, аттракцион зэфэшхьафхэм ара-гъэтысхьащтых, ашагъэджэгүштых ыпккэ хэмылэу.

Мафэм мэджэгүфэхэ агъэфедэнхэм фэшл клэлэцыккыхэм аратыштых пхъэшхьэ-мышхьэхэр, лэшы-лушлэхэр, псы зэфэшхьафхэр зэрылхэ лалымэкъ цыккыхэри.

(Тикорр.).

Ныбджэгъу лъаплэхэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэр!

Пшээдэклъжыэу ыхьырымклэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Адыгея-Интерсвязь» зыфилорэм икиоскхэу ыужклэ зигугъу къэтшыштхэу шьо анахь къышъупэблагъэхэм тильэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» шъуащыклэтхэн ыкли къащылышъухыжын шъульэклышт. Мэзих клэтхапклэр Урысыем и Почтэклэ **сомэ 892-рэ чапыч 62-рэ** мэхьумэ, мыш икиоскхэм **соми 150-клэ** шъуащыклэтхэн амал щыл. «Адыгея-Интерсвязь» ищаплэхэм яадресхэр:

№ 1-р — урамэу Спортив-нэм тет унэу № 6-м дэжъ щыт. (Шовгеновскэ къэлэ цыкыр);

№ 4-р — урамхэу Димитровымрэ Юнатовымрэ зыщызэхэклыхэрэм дэжъ щыт;

№ 5-р — урамэу Железнодорожнэм тет (Лэшлушл фабрикэм дэжъ);

№ 6-р — урамэу Пролетарскэм тет, хьаклэщэу «Адыгеим» дэжъ щыт;

№ 7-р — гупчэ бэдзэршыплэм дэжъ (урамэу Крестьянскэмклэ узэрэдэхьащтымклэ) щыт;

№ 9-р — урамэу Западнэм тет унэу № 27-м ЦЗН-р зычлэтым (Цыфхэм Юфшлплэ ягъэгъотыгъэнымклэ Гупчэм) дэжъ;

№ 10-р — урамэу Жуковскэм тет унэу № 38-м дэжъ (Гъучл бэдзэршыплэм пэмычыжыэу щыт);

№ 11-р — урамэу Шоссейнэм тет бэдзэршыплэу «Восходым» дэжъ лут;

№ 12-р — урамэу Гоголым тет тучанэу «М-Видео» зыфилорэм дэжъ щыт;

№ 18-р — урамэу Железнодорожнэм тет унэу № 166 «А»-м щыт. (Бэдзэршыплэу ЦКЗ-м щылэм дэжъ);

№ 19-р — урамэу Краснооктябрьскэм тет унэу № 104-м пэчынатлэу тучанэу «Чайкэм» дэжъ щыт;

№ 21-р — пер. Привокзальнэм тет унэу № 2-м ыпэклэ, троллейбус къэуцуплэу «Вокзалым» дэжъ щыт;

№ 24-р — урамэу Пролетарскэм тет тучанэу «Маякым» ыпашъхэ ит;

№ 26-р — урамэу Депутатскэм тет унэу № 6-м пэчынатлэу тучанэу «БАМ-м» дэжъ щыт;

№ 27-р — республикэ сымэджэщым урамэу Гоголымклэ илэ дэхьаплэм дэжъ щыт.

Киоскэу редакцием дэжъ щытым (**урамэу Первомайскэр, унэу № 197-р**) **соми 150-клэ** шъушыклэтхэн шъульэклышт. Ау мышы шьор-шьорэу гъэзетыр члэшъухыжызэ шъушышт. **Мыекъуапэ щыпсэурэ ныбджэгъу лъаплэхэр!** Мэзих клэтхапклэм ыуасэ почтэм лъэшэу къылэтыгъэми, редакцием илъэс заулэ хьугъэшъ шьощ пае клэтхапклэр **соми 150-м** ригъэхьурэп.

Шъуклатх лъэпкъ гъэзетым!

Редакциер

Тызэкъотмэ — тылъэш

«Сыадыг» зылорэ пстэури шлэж мафэм зэхэхьанхэш, гукъэкыжбым епхыгъэу гугъэм зырагъэлэтэу ягупшысэхэр шы-зэхалхьанхэ фае. Лъэккым фэгъэзагъэу джэпсалэ шып-шынуэи тефэ. Апэрэу сигуа-пэу къасломэ шлоигъор мы-гъэрэ шлэж мафэм хэлэжъа-гъэхэм япчъагъэ лъэшэу зы-кызэрлэтэгъэр, ащ ныб-жыкълэу хэтыгъэр зэрэмымэ-клагъэр ары.

Непэ хэгъэгъу шылакълэу дгъо-тыгъэм кыыхэкълэу, шлэныгъэ-лэжхэу, тхаклохэу, усаклохэу, цыф пэрытхэу тилэхэм яшлугъэкълэу лъэккым иблэкыгъэ икыу фэдизэу зэдгъэшлэжыным иамалхэр шылэхэ хыгъэ. Мы мафэр хэтрэ цыф лъэккыу пачыыхэм игухэлъклэ хэцагъэ-хэ хыуи заом хэклодагъэхэм яшлэж маф, ау клэухэу фэхы-гъэмклэ — адыгэхэм яшыгъо маф. Лъапсэу уилэр пшлэныр,

блэкыгъэр бгъэлъэплэныр лъэккыу зыгъэлъэккырэмэ зэу ащыш, ащ хэтрэ адыгэ лъэккыи фэбэнэн, фэлэжъэн фае. Зыгорэ бгъэпныным е уегоожыным фэшлэп. Хыу! Уапэ уплъэным, гугъэм зеб-гъэлэтыным, узэкъоуцоным фэшл. Ащ фэгъэхыгъэу лъэк-кым фэгъэзагъэу Тхыаклушыне Аслъан гушылэу зэхыхэм кыишыгъэм лъэшэу уегъ-разэ. «Мылэжъэн джанэрэ ащымыгъупшэжыны тхыамы-клагъорэ хыурэп. Егъашлэми ушыгъозэ ушылэни плэкы-штэп. Дунаир нэмыкл хыугъэ, ащ тыдэхуным фэшл ыпэкълэ тыплъэн, тыгугъэн, зытыгъо-ижыны фае, непэ тилэжъакълэ фэд типсэукълэ», — ылуагъ пащэм. Ащ демыгъэштэн плэкы-кырэп. Бырсыр Батырбийи, хасэ тхыаматэри уагъэгупшы-сэу къэгъушылагъэх. Ахэр слэ-гъугъэхэр, зэхэхыгъэхэр ары,

ау сызэгупшысагъэр шхыафы.

Непэрэ хэгъэгъу шылакълэу дгъо-тыгъэм фэбанэхэу блэкыгъэ ллэшлэгъухэм тилъэккыгъухэр пчъагъэрэ зэрэугыогъэх, амал-хэм ярасагъэх. Зэкълэми тэшлэ зынэсынхэу игъо зыфифагъэ-хэри, клэухэу афэхыгъэри. Ау сз джэуап зыфэсымыгъотыгъэ упчлэр шхыафы.

Непэрэ силъэккыгъухэр илъэ-сишъэрэ шъэныкъорэкълэ зэкълэ-щэжхэу е а шылагъэхэр непэрэ мафэм къэсцагъэхэмэ лофыр сьд фэдэу хыуныгъа шьулуа?

Сыгукълэ «узхэдэн умыгъо-тыни» зэсложыгъэ. Зыклэслюа-гъэри сымыушъэфэу занклэу къэслон. Гухэкълэ нахь мышлэми, илъэсишъэрэ шъэныкъорэкълэ узэкълэлэбэжымэ лъэккыу го-щыгъэу нэпкъ зэфэхъафмэ зэрэтэгъэгъэу непэи атет. На-хыбэхэмклэ эклодылагъэхэри ары. Уахътэми, блэкыгъэми, гупшысэми зы ышлыжыныхэ

ылъэкыгъэп. Дгъэмысэхэуи ар емыклоу афэтэлъэгъу. Ау непэи а нэпкъым кыитенагъэмэ, амышлэрэ гъогум лапэ фашызэ, тыкызыыхэкыжыгъэ шылэкълэ-жыым тыхашэжы. Зигугъу къэсшырэмэ ащ фэдэ клуачлэ ялэу арэп, ау лъэккым его-орэ гушылэ пстэури зэфэнчъагъ, къумалыгъ. Пасэм шхыэр чатэм рыпаупкыштыгъэмэ, джы псалъэм шурагъэхы. Пшхыэ пыут пшыжыэу ахэм уахэты-ныри, уадэлуныри лъэккымкыи уильфыгъэхэмкыи нэпэнчъагъ. Умыпшыжыэу умакълэ лэтыгъэу зигугъу пшыпхыэу тилэхэр альэ-гъурэп. Тицлыфышхыэ хахъо зэримылэр, лъэхъаным кызы-дихыгъэу узмэ тисабыйхэр зэрахэклуадэрэр, тиадыгъ шэн-хабзэхэр кызырелыхыхэрэр, нахыжымэ уасэ зэрафамышы-жыырэр, бзэр хъэтэпэмыхэ зэрэтшырэр...

А пстэури лъэккыи клодыплэм илъагъох. Ахэр умылэгъухэу зыгорэ дэи олоклэ о дэгъу ухы-штэп. Джары зигугъу пшыпхэр,

амалэу шылэхэр бгъэфедэхэзэ узэбэныпхэр. Уахътэр клоньш, зэкълэри зы чыплэ ригъэуцо-жышт. Хэти илэжыгъэ уасэ фашыжышт. Джащ дэжыым тилыфыгъэхэр, тиныбжыкълэхэр къэупчлэжыштых: «Тыдэ шыла-гъэха тицлыф гъэсагъэхэр, ти-нахыжыхэр? Акылыгъу сьд пае зэфэмыхыгъэха?»

Мыщ фэдэ мафэм зэкълэри зэфагъэгъужыэу, гупшысэр зы шашыжыэу хабзэ. Зы нэпкъ теклужыныш, зыбгъу зыдгъэ-зэжыным игъо бэшлагъэу къэ-сыгъ. Зы гъогу тытежыгъэ-хыаж, зы быракъ тычлэжыу-гъэуцожь! Гушылэкли гупшысэкли хэгъэгум пащэ фэхыгъэм ты-кыожугъэуцу. Ащ хэгъэгур зэ-рещэ, гугъаплэхэр кълэтых, лъэккыи итэкъухыгъэр зы шы-жыгъэным илъагъохэр хещых. Зэрэлъэккыу акылыгъуи лэ-пылгъуи тыфэжыгъэхы!

ГЪУКЪЛЭ Нурбий.
Нахыжыжым я Советэу
АР-м и Лышхыэ дэж
щылэм итхыамат.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Политикэ партиехэм (ахэм яшъолъыр къутамэхэм, нэмыкл структурнэ подразделениехэм) къагъэлъэгъорэ кандидатхэм, кандидатхэм яспискэ хэдзаклохэм къадырагъэштагъэхэу альытэзэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэм, Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм ялыкло къулыкъухэм ядепутатхэм яхэдзынхэм апае лэпэкладзэхэр зыфаугъоинэу щымыт политикэ партиехэм яхылагъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ицлыфхэр хэдзынхэм, референдумым ахэлэжъэнхэмклэ фиты-ныгъэу ялэхэм яшэс шхыалэхэм яхылагъ» зыфилорэм ия 35¹-рэ статья ия 4 — 7-рэ, ия 10-рэ пунктхэр адиштэу, Урысые Федерацием хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие 2014-рэ илээсым жьоныгъуаклэм и 13-м ышлыгъэ унашъоу N 230/1468-6-р зытетыр къыдилытэзэ, Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комис-сие **унашъо ешы:**

1. Политикэ партиехэм (ахэм яшъолъыр къута-мэхэм) къагъэлъэгъорэ кандидатхэм, кандидатхэм яспискэ хэдзаклохэм къадырагъэштагъэхэу альытэ-зэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэм апае лэпэкладзэхэр зыфаугъоинэу щымыт политикэ партиехэм яспискэ гуадзэу N 1-м диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Политикэ партиехэм (ахэм яшъолъыр къута-

мэхэм, нэмыкл структурнэ подразделениехэм) къагъэ-лъэгъорэ кандидатхэм, кандидатхэм яспискэ хэдза-клохэм къадырагъэштагъэхэу альытэзэ, Адыгэ Рес-публикэм имуниципальнэ образованиехэм ялыкло къулыкъухэм ядепутатхэм яхэдзынхэм апае лэпэ-кладзэхэр зыфаугъоинэу щымыт политикэ партие-хэм яспискэ гуадзэу N 2-м диштэу ухэсыгъэнэу.

3. Политикэ партиехэм (ахэм яшъолъыр къута-мэхэм, нэмыкл структурнэ подразделениехэм) къагъэ-лъэгъорэ кандидатхэм, кандидатхэм яспискэ хэдза-клохэм къадырагъэштагъэхэу альытэзэ, хэдзын гъэ-нэфагъэхэм апае лэпэкладзэхэр зыфаугъоинэу щы-мыт политикэ партиехэр агъэнафэхэ зыхыукълэ, Адыгэ Республикэм хэдзынхэр щызэхэзыщэрэ хэдзэкло комиссиехэм мы унашъомрэ Урысые Федерацием хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие 2014-рэ илээсым жьоныгъуаклэм и 13-м ышлыгъэ унашъоу N 230/

1468-6-р зытетымрэ лэубытыплэ кызыфашынхэу.

4. Мы унашъор Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие иофициальнэ сайт, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» арыгъэ-хыгъэнэу.

5. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Респуб-ликэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие исекрета-рэу Ф.З. Хыацлэцлэм гъунэ лыфынэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие и Тхыаматэ игуадзэу Ф.Р. КАЗЫХАНОВ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф.З. ХыАЦАЦИ

къ. Мыекъуапэ,
жьоныгъуаклэм и 21-рэ, 2014-рэ илээс
N 44/175-6

Адыгэ Республикэм
хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие
2014-рэ илээсым жьоныгъуаклэм
и 21-м ышлыгъэ унашъоу N 44/
175-6-р зытетым игуадзэу N 1-р

**Политикэ партиехэм
(ахэм яшъолъыр къутамэхэм)
къагъэлъэгъорэ кандидатхэм,
кандидатхэм яспискэ хэдзаклохэм
къадырагъэштагъэхэу альытэзэ,
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм ихэдзынхэм апае
лэпэкладзэхэр зыфаугъоинэу щымыт
политикэ партиехэр**

N п/п	Политикэ партием ыцл
1	Урысые политикэ партией «Единая Россия» зыфилорэр
2	Политикэ партией «Урысые Федерацием и Коммунистическэ партией»
3	Политикэ партией ЛДПР-р — Урысыем и Либераль-нэ-демократическэ партией
4	Политикэ партией «Справедливая Россия» зыфилорэр
5	Политикэ партией «Урысые объединеннэ демократи-ческэ партией «Яблоко» зыфилорэр
6	Урысые политикэ партией «Родина» зыфилорэр
7	Политикэ партией «Урысыем и коммунистхэр» зыфилорэр

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмклэ и Гупчэ комиссие
2014-рэ илээсым жьоныгъуаклэм и 21-м ышлыгъэ унашъоу
N 44/175-6-р зытетым игуадзэу N 2-р

**Политикэ партиехэм (ахэм яшъолъыр къутамэхэм,
нэмыкл структурнэ подразделениехэм) къагъэлъэгъорэ
кандидатхэм, кандидатхэм яспискэ хэдзаклохэм
къадырагъэштагъэхэу альытэзэ, Адыгэ Республикэм
имуниципальнэ образованиехэм ялыкло къулыкъухэм
ядепутатхэм яхэдзынхэм апае лэпэкладзэхэр
зыфаугъоинэу щымыт политикэ партиехэр**

N п/п	Политикэ партием ыцл	Муниципальнэ образованием ыцл
1	Урысые политикэ партией «Единая Россия» зыфилорэр	Адыгэ Республикэм зэкълэ имуниципальнэ образованиехэр
2	Политикэ партией «Урысые Федерацием и Коммунистическэ партией»	Адыгэ Республикэм зэкълэ имуниципальнэ образованиехэр
3	Политикэ партией ЛДПР-р — Урысы-ем и Либеральнэ-демократическэ партией	Адыгэ Республикэм зэкълэ имуниципальнэ образованиехэр
4	Политикэ партией «Справедливая Россия» зыфилорэр	Адыгэ Республикэм зэкълэ имуниципальнэ образованиехэр
5	Политикэ партией «Урысые объединеннэ демократическэ партией «Яблоко» зыфи-лорэр	Адыгэ Республикэм зэкълэ имуниципальнэ образованиехэр
6	Урысые политикэ партией «Родина» зыфилорэр	Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекъуапэ»
7	Политикэ партией «Урысыем и комму-нистхэр» зыфилорэр	Муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Къалэу Мыекъуапэ»

Сикъоджэ гупсэу Хьалъэкъуай

Сикъоджэ гупсэу Хьалъэкъуае щылыныгъэ лъапсэ сфэхуыгъ. Ар къоджэ пстэуми анахъ дахэу, анахъ голоу, цыфэу щыпсэхуэрэри сьдрэ лъаныкъоклэ чанхэу къысщэхуэ. НэмыкI чыплэхэм ащымылэ-гъушт шэн гъэшлэгъонхэр, шэн дахэхэр Хьалъэкъуае дэс лэжъахэхэм шьосхэ дахэу зэрлэп сыришыхат, сачэгушлукы. Псыхъожьыуе Дышъэ ыбгъуитIукIэ къегъэпкылауагъэу къуаджэм дахэу зызэкIешы. Чырбыщым хэшлыкыгъэ унэ шъэджашъэхэр, загъори унитIу зэтетхэр голухэу, дахэхэу олэзгъух. АсфальтIэ кIэлэгъэ урам закъом Дышъэ зызэришырэм дырагъаштэу унэхэр къыщызеплэуоуох.

Мы чыплэм къуаджэр къызытIысыгъэр 1851-рэ илэсыр ары. Апэ Козет пэмычыжъэу псыхъо цыкIоу КIэтIый закъо дэжъ щысыгъ. Ащыгъум цIэу илагъэр Дэрбэкъуай. Хьалъэкъуае Псэкъупсэ ыпшъэкIэ Дышъэ Iушъо Iусыгъэуи къалотжъы. А чыплэр хэкужъэу къэнэжыгъ. Хэкужъыиуагъэу къуаджэмрэ азыфагу километрэ зытIых фэдиз илэ.

Тичылэ хъаблицэу гошчыгъагъэ: Къоджашъхэр, Пэнэхэс, Хъаджэхъабл. Аужырэм хъаджэу дэсыгъэр бэ: Былыу хъаджэр, Ахъмэд хъаджэр, Наныу хъаджэр, Якъубэ хъаджэр.

Сикъоджэ гупсэ ицIыф тхьамыкIэхэм яшIуагъэ языгъэкIыгъэхэр, егъэзыгъэхэр къэуху-

мэгъэнхэм фэбэнагъэхэр бэу дэсыгъэх. 1856-рэ илэсым щыIэгъэ пщы-оркъ заор ары Хьалъэкъуае ищытху лъэшэу зызщилэтыгъэр. Гушылэм пае, Хьанахэкъо Къымчэрые илIы-хъужыгъэрэ игъэхъагъэхэмрэ афэгъэхьыгъэу атхыгъэхэр къэнагъэхэу щылэх.

Совет хабзэр къызыщыдагыгъэ лъэхъаным адыгэ къоджабэмэ адэсыгъэ хульфыгъэхэр «террор пльыжыи» екIодылауагъэх. Сэ сикъуаджэ тхьамыкIагъом щихъагъэп. Шэртэнэ УцужыкIорэ Псылушъо Мэдждидэрэ большевикхэм ядывизие икомандир дэжъ кIохи, дэгущылауагъэ, елэ-лугъэх, Iэпылэгъу фэхъунхэу агъэгугъагъ. Ахэм яшIуагъэкIэ Хьалъэкъуае зы нэбгырэ дэклодыкылауагъэп. Къуаджэм дэс кIэлэцIыкIухэм тхакIэрэ еджакIэрэ ягъэшлэгъэным мэкъумэщышIэхэр бэрэ кIэхъопсыгъэх. ЕтIанэ Екатеринодарскэ отделым иатаман къоджэ заулэмэ еджаплэхэр къащызэлуахынхэу фит къышIыгъэх. Еджаплэм пэлуагъэхъанэу унагъо пэпчъ сомэ зырыз илэс къэс ытынэу къыдалытэгъагъ. Апэрэхэм ащыщхэу Хьалъэкъуае дэс лэжъахэхэр 1890-рэ илэсым еджаплэхэм яшIын фежъагъэх. Совет хабзэр загъэпсым ыуж ублэплэ еджаплэ, етIанэ гурыт еджаплэ къуаджэм дэт хуыгъэх.

Къоджэдэс кIэлэцIыкIухэм яегъэджен яшъыпкъэу фэбэна-

гъэх Хьодэ Якъубэ, Мэщфэшлу Шъалихъэ, Къошк ГъучIыпсэ, Хъут Сафьет, Хьодэ Шъалихъэ, Хьодэ Сафьет, ХьокIо Мурат, Шэртэнэ Хъазрэт, нэмыкIхэри.

1918-рэ илэсым Корниловым идзэ Пшызэ Iушъо щызэхагъэтакъуи, ежъ генералри ащ щаукыгъ. Совет хабзэм ылапсэ агъэпытэнэу ревком

къуаджэм щызэхащагъ, ащ тхьаматэу Шэртэнэ УцужыкIо фашIыгъ.

Краснодар щылэ къэралыгъо хъарзынэщым мыш фэдэ тхыгъэ хэлъ: «Къоджэдэсхэм ащыщэу ежъ шлоигъоу Дзэ Пльыжыи нэбгыритф Iуагъэ». Ащ кIэтхэжыгъэр ревкомым итхьаматэу Шэртэнэ УцужыкIу ары. Ревкомым пэцхэныгъэ дызэрихъээ, 1920-рэ илэсым ыкIэхэм адэжъ къуаджэм хэдзынхэр щыкIуагъэх. Советым нэбгырэ 28-рэ хадзыгъ. Мыщ дэжыи кIэлэуагъэмэ хуштыр Хьалъэкъуае щыщэу ВКП(б)-м и ТэхъутэмыкIое райком иапэрэ секретарэу Iоф зышIэгъэ Лыхъэсэ Исмахилэ гъуазэу зэрэхъуагъэр ары. Къуаджэм щызэхащэгъэ колхозым тхьаматэу фашIыгъэр Мэщфэшлу Мыхъамэт арыгъэ.

Сикъоджэу лыжъэу Хьодэ Сэлымчэрые сьд фэдэу лышIэгъуагъа! Ар Москва агъэкIо-гъагъ, былымэхъо дэгъухэм язэфэс хэлэжъагъ. Калининым ригъэблагъи, къыхъэкIагъ, медали къыратыгъ.

«Уилэпкъ фэлажъ, уихэгъэу фэзау» ало адыгэхэм. Хьалъэкъуае дэс цыфхэр джарэуштэу зекIуагъэх, ялэпкъи фэлэжъагъэх, яхэгъэуи фэзэуагъэх. Къуаджэм дэкIыгъэ нэбгырэ 278-м щыщэу къэзыгъэ-зэжыгъэр нэбгыри 111-рэ нылэп. А лъэхъэнэ къыным къуаджэр гумэкIыгъошхо хэтыгъ,

нэпсыбэ зыщырамыгъэхыгъэ унагъо ащ дэсыгъэп.

ХьокIо Аслъанчэрые тикъуаджэ дэсыгъэ лэжъэкIо къызырыкIохэу зигугъу дахэкIэ ашIыщыгъэхэм ащыщыгъ. Зэошхор къызежъэм ащ кIэлитф илагъ. Ящытху арагъалоу, ятэ ящысэтэхыплэу ящылэныгъэ гъогу рыкIуагъэх. Хэгъэу зэошхом кIэли 4-р щыфэхыгъ. Ехъулэ Сыхъатчэрые ыкIохэу Исхъакъ, Якъубэ, Юсыф заом хэкIодагъэх.

Къэзымыгъэзэжыгъэхэм ащыщых Хьодэ Хъаджэмзани, Мэщфэшлу Юсыфи, Хьодэ Якъуби, Лыхъэсэ Мыхъамэти, Цукэо Мурати, Хьодэ Мурати, нэмыкIхэри.

ШъхъэкIэфэныгъэхшо афэсшIэу зэуапIэм лыгъэхшо щызэзыхъагъэхэм ягугъу къэсшIы сшIоигъу. Бэшкэкъо Яхъем Быракъ Пльыжыи иорденэу тIу, Хэгъэу зэошхом иорденэу а I-рэ ыкIи я II-рэ шъуашэ зилэхэр, Жьогъо Пльыжыи иорден ыкIи медаль зэфэшъхъафхэр къыфагъэшъошагъэх.

Сталинград щыкIогъэ зэошхом лыгъэу хэлъыр къыщигъэлэгъуагъ танкистэу Хьодэ Юныси. Медаль «За отвагу» зыфилохэр, Жьогъо Пльыжыи иорден, Хэгъэу зэошхом иорденэу а I-рэ ыкIи я II-рэ шъуашэ зилэхэр, медаль зэфэшъхъафхэр къыратыгъэх.

Заор къызежъэм фронтым апэу Iухъэгъэ дзэкIолIхэм ахэтэу зэуагъэ сикъоджэу Хьодэ Шумафэ. Хыкъумэу Хьасанэ ыкIи Халхин-Гол ащыкIогъэ зэошхохэм ахэтэу улэгъэ хылыгъэ къытыращагъ. Заом иветеранэу Лыхъэсэ Индрыс Польшэр, Болгарииер, Венгрииер, Чехословакиер шъхъафит зышIыжыгъэхэм ахэтэу лыгъэ хэлъэу зэрэзэуагъэм пае медальхэу «За отвагу», «За Победу над Германией», «За боевые заслуги» зыфилохэр, Хэгъэу зэошхом иорденэу а I-рэ шъуашэ зилэр къыфагъэшъошагъэх.

Лыгъэ зыхэлъэу зэуагъэхэм ащыщ егъэджен-пIуныгъэм

иветеранэу ТхьалI Аюби. Берлин апэу дэхъагъэхэм ахэтыгъ, Хэгъэу зэошхом иорденэу я II-рэ шъуашэ зилэмрэ медаль «За взятие Берлина» зыфилохэрэу къылэжыгъэх. Сталинград дэжъ ыкIи Курскэ дугам зэрашызэуагъэм апае Мэщфэшлу Абузачыри Жьогъо Пльыжыи иорден, медальхэу «За отвагу», «За взятие Берлина» зыфилохэрэу къыфагъэшъошагъэх. Зэошхом лыгъэрэ чаныгъэрэ ахэлъэу пIым щыпэуцужыгъэхэм ащыщых сикъоджэуагъэу Къошк ГъучIыпсэ, ХьокIо Ерстэм, Шэуджэн Андзаур, ЖэнэлI Хъамедэ, нэмыкIхэри. Тикъоджэ пшъэшъэжыиэхэу Хъут Муслъимэтрэ Псылушъо Аслъанхъанрэ зенитчикхэм ахэтхэу зэошхом яIахышIу хашIыхъагъ. IофшIэнми заоми ащыпэрытыгъэхэу тикъуаджэ къыщылпэйтэн пльэ-кIыштыр бэ мэхъу. Ахэм тарэгущо, тэгъашIох. Непэ Хьалъэкъо гурыт еджаплэм чIэт кIэлэгъаджэхэу Хьодэ Сачнэт Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмкIэ изаслуженнэ IофшI, Лыхъэсэ Хъарыет Урысые Федерацием гъэсэныгъэмкIэ иотличник, Шумэн Замирэ филологии шIэныгъэхэмкIэ кандидат. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ищытху тхылыхэр къафагъэшъошагъэх Шумэн Аскэр, ГьукIэлI Асыет, Блэгъожъ Фатимэ, Псылушъо Риммэ.

Сикъуаджэ иапэрэ кIэлэгъаджэхэм ащыщэу Шэртэнэ Хъазрэт къоджэ урамхэм ащыщ горэм ыцIэ фаусыгъ. Хэгъэу зэошхом щыфэхыгъэхэм апае къуаджэм щыпсэхуэрэ Лыхъэсэ Чэсэбырэ ыкIоу Юрэрэ яунэгъо мылькукIэ саугъэт арагъэшIыгъ. Къоджэдэсхэр лъэшэу унагъом фэразэх.

Непэ сикъоджэуагъэм ямурад дахэхэр къадэхъунхэу, хъарыр къабэкIэу щылэнхэу сафэлъало.

ХьОДЭ Сэфэр.

Предприятием ипащэ ыгъэделагъ

Адыгэ Республикэм хэгъэу IоцI IофхэмкIэ и Министертвэ къызыритырэмкIэ, жьоныгъуакIэм и 12-м къыщегъэжьагъэу и 18-м нэс республикэм бзэджэшIэгъэ 71-рэ щызэрахъагъ. Ахэр: хъункIэн бзэджэшIагъэу 2, тыгъуагъэхэу 27-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIэгъэ 12, цыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хылыгъэхэр тыращагъэхэу 1, нэмыкIхэри. Экономикэм ылэныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъу 14-рэ аукуагъэу хэбзэхуымэкIо къулыкхуэм агъэунэфыгъ, республикэм щыпсэхуэрэм гъогъуи 3-рэ наркотикхэр къапкъырахыгъэх. Хэбзэгъэуцугъэр зыукъогъэ нэбгырэ 70-рэ агъэунэфыгъ, бзэджэшIагъэу зэхафыгъэр процент 90-м Iахъэ.

БлэкIыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хуыгъэ-шIэгъи 6 къатэхуыагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэкIодагъ, нэбгыри 6-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хуыгъэ. Ешъуагъэу рулым кIэрысхэу водитель 80 къаубытыгъ. ГъогурыкIоным ишапхъэхэр гъогъу 2670-рэ аукуагъ.

Илэс 61-рэ зыныбжэ пенсионеркэу гъогур зэпызычыщыгъэр зэрэтыриутыгъэм къыхэкIыкIэ, илэс 66-рэ зыныбжэ

хульфыгъэу тикъэлэ шъхъалэ щыпсэурэм ылэныкъокIэ къызылуахыгъэ уголовнэ Iофыр УФ-м хэгъэу IоцI IофхэмкIэ

и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щылэм иследственнэ подразделение зэхифыгъ ыкIи ар хыкумым IэкIыгъэхъагъ.

Мы хуыгъэ-шIагъэр зыхуыгъэр 2014-рэ илэсым имэзай ары. Автомобилэу «Лада Приора» зыфилохэрэм кIэрысыгъэм лъэс-рыкIо гъогур зэпызычыщыгъэ бзылыфыгъэр ымылэгъоу тыриутыгъ, нэужым шъобж хылыгъэхэр тешагъэхэу Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэ-щым ар нагъэсыгъ. Следстви-ем зэригъэунэфыгъэмкIэ, мы хуыгъэ-шIагъэм лъапсэ фэху-

гъэр рулым кIэрысыгъэ хульфыгъэу тэрэзэу зымылэгъу-рэм ищыкIэгъэ хушъхъафы-кыгъэ нэгъунджэр зэрэкIэмы-лыгъэр ары. Iофыр Мыекъо-пэ къэлэ хыкумым зэхифыщт, водителем лажъэ илэу загъэ-унафыкIэ, илэс 2-м нэс хъапс къыхъын ылэкIыщт.

Адыгеим щыпсэурэ бзылы-фыгъэу илэс 40 зыныбжыи ылэныкъокIэ УФ-м хэгъэу IоцI IофхэмкIэ и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щылэм экономикэ щынэгъончъагъэмкIэ ыкIи ахъэ къолхъэ тын-лы-

хыным пэшIуекIогъэнымкIэ ипод-разделение IофшIлэхэм оперативнэ IофшIабзэхэр зэха-щагъэх. ХэбзэхуымэкIохэр зэрегущафэхэрэмкIэ, ащ гъэп-цIагъэ зыхэлъ бзэджэшIагъэхэр зэрихъагъэх.

Мыекъуапэ дэт предприяти-ешхо горэм ибизнес джыри нахъ зиушъомбгун амал илэным пае ищыкIэгъэ ахъэ чыфэр (сомэ миллион 300) ащ ипащэ банкым къырыригъэхынэу гъэп-цIаком къыгъэгугъагъ. Банкым рыхыплэщт тхьапэхэмкIэ, нэмыкI лэныкъохэмкIи Iэпылэгъу къыфэхъунэу рилуагъ. Ар ад-рэм ышIошъ хуыгъэ. Фэло-фашIэу ыгъэцIахэрэм сомэ милли-они 3 атефэнэу ары бзэджашIэм къызырилытагъэр, ащ щыщ сомэ миллион 1,5-р предпр-иетем ипащэ а чыплэм щылы-хыгъ. Нэужым къызырэнэфа-гъэмкIэ, ылогъэ лэпкъ бзэджа-шIэм ыгъэцIахъыгъэп, ар хэгъэкIи, ащ фэдэ гухэлъи, амали илагъэхэп.

Мы мафэхэм гъэпцIаком ылэныкъокIэ къызылуахыгъэ уголовнэ Iофыр Мыекъопэ къэлэ хыкумым зэхифыгъ, бзылы-фыгъэм лажъэ илэу ыгъэунэ-фыгъ. Илэс 3 хъапс услов-нэу ыкIи тазырэу сомэ мин 250-рэ тырилъхъагъэх.

**МэшлөгъэкӀосэнымкӀэ
инспекторэу
Д. А. ВОРОНИН**

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

Абу-Даби адыгабзэр щашлэ

Зэхэт Араб Эмиратхэм (ОАЭ) къарыкыгъэ адыгэ унагъомрэ Хэкужым къэ-зыгъээжыгъэ тильэп-къэгъухэмрэ тыгуасэ Мыекъуапэ тащылуклагъ. Культурэм, бзэм, спортым лоф адэзышлэхэрэм хьаклэхэр алукагъэх.

Клэрэщэ Тембот имузей тильэп-къэгъухэм щалэгъугъэр бэрэ кьалотэжышт. Музеим ипашэу Юналие Заремэ хьаклэхэм тарихъ къэбархэр къафилотагъэх, къэгъэлэгъонхэм ащиэгъэозагъэх. Клэрэщэ Тембот итхыгъэхэм-клэ дунаим зэрэщашлэрэм игугъу кышлыгъ.

Шлэныгъэлэжъэу, тхаклоу Цуекъо Алий, бизнесым пылэу Нэпсэу Нихьад, Сирием кыкылыжи адыгэмэ ячыгу къэзыгъэ-зэжыгъэ Клэрмыт Гъэсан, ащ ишъэожъые зэхэхъэу музеим щыкылагъэм щытлэгъугъэх.

Хъуажэ Енал Зэхэт Араб

Эмиратхэм къарыкыгъ. Ишъхъэгъусэу Этисан Клэрмытмэ япхъу, япшъашъэу Линэ ягъус. Хъуажэ Енал летчик сэнэхьатым ныбжыкыкыгъэ фегъасэх. Лъэпкъ шлэжым тегушылэныр шэнышлэ фэхъугъ. Адыгабзэклэ дэгъоу мэгущылэ, еджэ. РСФСР-м изаслуженнэ тренерэу Хъуажэ Мэджидэ инэлуас.

Абу-Даби Эмиратхэм якъэлэ шъхьал, лъэпкъ зэфэшъхьафхэр щэпсэх. Хъуажэ Енал кызыери-луатэрэмклэ, Абу-Даби ыкли ащ

кыпэгъунэгъу кьалэхэм адыгэ унэгъо 200 ащэпсэу. Зэклэми адыгабзэр дэгъоу ашлэу ылытэрэп.

— Еджаплэхэм адыгабзэр ащаклурэп, — ело Хъуажэ Енал. — Тищыкыгъэ тхылыхэр зыдгъотхэклэ, тэр-тэрэу тиклалэхэм адыгабзэр ядгъэшлэшт. Интернетымклэ тэлыхъо, ау тхылыгъэу тызыкылаупчлэхэрэр гъотыгуаехэу бэмэ кытало...

Хьаклэхэм ящыкыгъэ литературэр агъотыным фэшл лэпылэгъу

афэхъуштхэр тиреспубликэ кыкылыштых. А къэбарыр Еналэ зызэхехым гушлуагъэ. Адыгэ быракъым, лъэпкъ шъуашэм, нэмыкыкыгъэ яхылылэгъэ тхыгъэхэр, лорылуатэхэр ашлогъэшлэгъонх. Хъуажэхэм, Клэрмытхэм къэбарэу тиреспубликэ щызэхыхэрэр лэклиб хэгъэгухэм арыс тильэпкъэгъухэм альагъэлэсыжыкыштых. Хьаклэхэр Мэфэхьаблэ шылагъэх.

Сурэтыр Клэрэщэ Тембот имузей кыштырахыгъ.

ДЗЮДО

Спортымклэ мастер хъугъэ

Дзюдомклэ шлэжэ турнирэу Волгоград щыкылагъэр Е.А. Погореловым фэгъэхьыгъагъ. Къыблэ шъолырым, Темыр Кавказым, Республикэу Къырым, Урысыем икьалэ зэфэшъхьафхэм къарыкыгъэхэр алырэгъухэм ащыбэнагъэх.

— Апэрэ чыплэхэр кыдэзыхэрэм «Урысыем спортымклэ имастер» зыфилорэ щытхъуцлэр къафагъэшъошэнэу зэрэщытым зэнэкъокъум хэлэжъэрэ бэнаклохэм гугъэу ялэм зыкырагъэлэтыштых, — кьелуатэ Адыгэ Республикэм дзюдомклэ ихэшыпкылыгъэ командэ итренер шъхьалэу Бастэ Сэлым. — Адыгэ къэралыгъо университетым июридическэ факультет ия 3-рэ курс щеджэрэ Даур Анзор тигъэгъушлуагъ.

Даур Анзор килограмм 73-м нэс къэзыщэчирэмэ ябэныгъ, апэрэ чыплэр кыдихыгъ. Хьаклэмзые ар кыштыхъугъ, иапэрэ

рэ тренерыр Шъэоцлыкы Мурат. Джыдэдэм Адыгэ Республикэм ихэшыпкылыгъэ командэхэм яухъазырыныгъэ зышты

хагъэхэрэ Гупчэм зыщегъасэ, итренерыр Хьакурынэ Дамир.

Волгоград щыкылагъэ зэнэкъокъум Тхьагъэнэ Рэмзан, кг 66-рэ, ящэнэрэ чыплэр кыштыдихыгъ. Ащ иапэрэ тренерыр Шъынэхъо Мурат, мы мафэхэм Бэджидэ Вячеслав ары зыгъасэрэр. Спортсменыр Хьакурынэхьаблэ щыш.

Элмар Аббасовым, кг 90-рэ, ятлонэрэ чыплэр кыштыгъ, тренерыр Бэджидэ Вячеслав. Кошхьаблэ щыплэгъэ Тулпэрэ Айдэмыр, кг 81-рэ, ятлонэрэ чыплэр кыфагъэшъошагъ. Тренерхэу Тулпэрэ Аскербыйрэ Беданэкъо Рэмзанрэ дзюдом фагъэсагъ.

Хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кыдэзыхыгъэ бэнаклохэм, тренерхэм тафэгъушлэ. Урысыем спортымклэ имастер хъугъэ Даур Анзор спортышхом лъэбэкъу-клэхэр щидзынхэу тыфэлъало. Опсэу, Анзор!

Сурэтым итхэр: Бастэ Сэлым-рэ Даур Анзоррэ.

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

Гугъэ зилэм зеужьыжъы

Урысые Федерацием гандболымклэ ибзылъфыгъэ командэхэу суперлигэм хэтхэм 2013 — 2014-рэ илээс ешлэгъур аухыгъ. Дышъэ медальхэр Волгоград икомандэу «Динамо» фагъэшъошагъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Апэрэ чыплэ 8-р кыдэзыхыгъэ командэхэр медальхэм афэбэнагъэх. Финалым и 1/4-м ыуж финалныкыом хэфагъэхэр эдешла-гъэх. Теклоныгъэр гъогогъуи 3 кыдэзыхырэ командэр ары зэнэкъокъум щылыкылауатэщыгъэр. Финалым «Динамо» «Ладэм» щылу-клагъ. Апэрэ зэлукыгъур «Динамо» ыхыгъ. Ятлонэрэ ешлэгъум «Ладэр» щытеклуагъ. Ящэнэрэр «Динамо» ыхыгъ, япллэнэрэм «Ладэр» щытеклуагъ. Ятфэнэрэ ешлэгъум «Динамо» 30:25-у «Ладэм» щытеклуи дышъэ медальхэр кыфагъэшъошагъэх.

«Ростов-Дон» «Звездар» язэлукыгъухэу ящэнэрэ чыплэм икыдэхын фэгъэхьыгъэхэри гъэшлэгъонэу кылагъэх. Япллэнэрэ ыкли ятфэнэрэ зэлукыгъухэр «Ростов-Дон» кыштыхыгъ, джэрэ медальхэр кыдихыгъэх. Япллэнэрэ ешлэгъур Звенигород щыкылагъ. «Звездар» медальхэм нахь апэ-блаблэ. «Звездар» икьалэ щешла-гъэми, теклоныгъэр «Ростов-Дон» ыхыгъ ылыэкыгъ. «Кубань» щэгъогогъо «Лучым» теклуи, яхэнэрэ чыплэр кыдихыгъ. «Лучыр» зэ нылэп «Кубань» зэрэтеклуагъэр.

Чыплэхэр

1. «Динамо» Волгоград
2. «Лада» Тольятти
3. «Ростов-Дон» Ростов
4. «Звезда» Звенигород
5. «Астраханочка» Астрахань
6. «Кубань» Краснодар
7. «Луч» Москва
8. «Университет» Ижевск
9. «АГУ-Адыф» Мыекъуапэ

Адыгеим икомандэ я 9-рэ чыплэр кыдихыгъ. Санкт-Петербург икомандэ зэнэкъокъум хэкли-жыгъ. Тиреспубликэ игандбол зыкыгъэлэтыжыгъэныр лоф кызырыкылоу щытэп. Илээс къэс плэми хъунэу командэм итренерхэр зэблахъух, спортсменкэу хэкли-жыкырэ маклэп. Илээс ешлэгъур зыщаухыштым тигандболисткэхэм гушылэгъу тафэхъугъ. Анастасия Черномуровам, Ольга Исаченкэм, Виктория Самарская, Ирина Малхозовам, Марина Васильев-ам кызырэталауагъэу, «АГУ-Ады-ифыр» ауж кынерэмэ кьахэкли-жыгъын ылыэкылышт.

Сурэтым итхэр: «АГУ-Ады-фым» иешлаклохэр.

Зэхэзыщагъэр ыкли кыдэзы-гъэжыгъэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ лофхэмклэ, лэклиб къэралхэм ащы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жьугъэм иамал-хэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зылэщыгъэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэжыгъэ зы-хырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын лофхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлоры-шлал, зэраушыхьа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутирэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4000

Индексхэр 52161 52162

Зак. 1464

Хэутыным узшыкытхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зышыхьатхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьалэр

Дэргэ Тимур

Редактор шъхьалэм

иапэрэ гуадзэр

Мэщлэкъо Саид

Редактор шъхьалэм

игуадзэр —

пшъэдэжыгъэ зыхырэ секретарыр

Хъурмэ Хъусен